

Megkezdődött a Pázmány Péter Tudományegyetem háromszázéves jubileumának ünnepe

Szinpompás dísszel, ünnepi fényvel, szép külsőségek között kezdődött meg csütörtökön reggel a *Pázmány Péter Tudományegyetem 300 évi jubileumi ünnepeinek* sorozata. Már a kora reggeli órákban szokatlan elvenség zibongott a tudományegyetem központi épülete körül. A felhomályos nagy előcsarnok drága szőnyegborítása körül babérfák zöldje, az ajtók mellett a korhű díszruhás egyetemi altisztek, kék atillában, sárga mentével, aranyhimes vörös nadrágban, szattyáncsizmában — mind az ünnepi előkészület külső jeleit mutatja. Itt az egyetem előcsarnokában, az *Alma Mater* aulájában van a gyülekező: a külföldi egyetemi küldöttségek tagjai, a magyar egyházi és világi előkelőségek, az ünneplő Pázmány Péter-egyetem tanári kara, a többi magyar

egyetem tanácsai és az ifjuság itt ad találkozó egymásnak, hogy díszmenetben vonuljon át az egyetemi templomba, az ünnepélyes nagymisére.

Háromnegyed tíz órakor már szorongásig megtelt az egyetemépület előcsarnoka előkelőségekkel, a sötétruhás egyetemi professzorokkal, vállukon az arany láncsal, főpapi díszbe öltözött egyházi méltóságokkal és a magyar bajtársi egyesületek ünneplőruhás tagjaival, akik zászlóik alatt vonultak fel. Tíz óra előtt pár perccel megérkezett *Szerédi Jusztinián* hercegprímás, esztergomi érsek, titkára, *Hamvasz* Endre dr. és *Esthy* Miklós világi pápai kamarás társaságában. *Rotta* Angelo pápai nuncius, *Luttor* Ferenc dr. szentszéki tanácsos kíséretében jelent meg és élénk beszélgetésbe merült az olasz egyetemi kiküldöttekkel.

Ünneplő nagymise az Egyetemi templomban

Pontban tíz órakor összeállították a díszmenetet. Elöl három díszruhás egyetemi hajdu, utánuk egy egyetemi hallgató viszi a Pázmány Péter Tudományegyetem *háromszázéves, fehér selymű Szűzmáriás lobogóját*. A zászlótartó után a magyar bajtársi egyesületek selymezászlói következtek, a zászlóerdő alatt az egyetemi ifjusággal, a háromszázéves büszke tölgylegfrissebb, zsenge hajtásaival. Most az egyetem két régebbi rektora, *Mihályffy* Ákos dr., willersi apát és *Trikál* József dr. egyetemi professzor lépdelt, mögöttük pedig felsorakoztak az egyetem professorai. A budapesti tanári kar után a *szegedi, debreceni és pécsi* egyetemi tanácsok lépkedtek, őket pedig szinpompás sorban a *külföldi egyetemek reprezentánsai* kísérték. Vastag aranyláncok, törtenelmi talárok díszítették a külföldi tudós professorait, akik kettős sorokban haladtak az egyetemi templom felé. A külföldi küldöttségeket a Pázmány Péter Tudományegyetem ezévi tanácsa követte, élén *Kornis* Gyula dr. rektor magnifikusszal. Velük együtt haladt teljes bibornoki díszben *Szerédi Jusztinián* dr. hercegprímás.

Amint a menet eleje az egyetemi templom főbejáratahoz kanyarodott, a *hárangok zúgni kezdtek*. A papság a főbejáratnál fogadta a biborosérseket és kíséretét, majd vele együtt a főoltárhoz vonult. Ekkor érkezett a templomhoz *Horthy* Miklós kormányzó képviselőjében *Hóman* Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, titkára társaságában.

A feldíszített, fényesen kivilágított egyetemi templomban a hercegprímás és a papság, valamint az egyetemi tanács a baloldali szentélyrészben helyezkedett el, míg az oltártól jobbra *Hóman* Bálint dr., a kormányzó képviselője, *Rotta* Angelo pápai nuncius és *Luttor* Ferenc dr. prelátnak foglalt helyet. Felzugott az orgonán *Liszt* Ferenc *koronázási miséje* és megkezdődött az ünnepélyes nagymise, amely közel ötvenegy órában tartott, fenséges és szinpompás külsőségekkel. Az orgona mögött *nagy zenekar* és *vegyeskar*, továbbá a teológusokból alakult *gregoriánus énekkar* szolgálta az egyházi zenét és a padsorokat megtöltő külföldi vendégek és magyar előkelőségek *szemellátható megindultsággal és csodálattal szemlélték a nagymise eléjük táruló, felejthetetlen élményét*. A befejező *Te Deum* után a magyar *Himnusz* fájdalmas, megrázóan szép akkordjai zúgtak fel a hűvös és illatos templomi levegőben.

Az ünneplő mise végétől a hercegprímás kíséretével a központi szeminárium épületébe vonult, a menet pedig, ugyanilyen elrendezésben, visszatért a tudományegyetem aulájába, majd innen a délszaki növényekkel díszített nagyerembe. Itt *Kornis* Gyula dr. rektor magnifikusz felkérte a külföldi egyetemi kiküldötteket, hogy látogatásuk emlékére *írják be nevüket az egyetem bőrkötéses jubileumi emlékkönyvébe*. A névalírás közel egy óra hosszat tartott, tekintettel a külföldi vendégek és előkelőségek nagy számára.

A háromszázéves egyetem történelmi emlékkiállításának megnyitása

Déli 12 óra tájban kezdődött az egyetemi ünnepek második része: a Pázmány Péter Tudományegyetem történelmi emlékkiállításának megnyitása. Az egyetemi tanács és a külföldi vendégek élénk beszélgetés közepette átvonultak az egyetemi könyvtár épületébe, ahol az olvasóterem küszöbén a kiállítási bizottságot alkotó egyetemi tanárok fogadták a vendégeket, köztük *Szerédi Jusztinián* hercegprímást, *Rotta* Angelt, *Hóman* Bálint minisztert, *Prészy* Elemér államtitkárt, *Pintér* Jenő tanker főigazgatót, *Jehlicska* Ferencet, a budapesti egyetem volt professzorát, a tót nép hírneves előharcosát, *Horváth* Sándor dominikánus

szervezőt, a svájci *Frieberg*-egyetem rektorát és sokan másokat.

Szentpétery Imre dr. egyetemi professzor rövid beszédben ismertette az egyetemi kiállítás célját és létrejöttét, majd felkérte *Kornis* Gyula dr. rektorát, hogy nyissa meg a kiállítást. A rektor előbb rövid *magyar beszédben* fejtette ki, hogy a kiállítás lelki forrása, a multhoz való kegyeletes ragaszkodása az egyetemnek, mint ősi művelődési intézményünknek, majd *latin nyelven* köszöntötte a külföldi vendégeket.

— Ez a kiállítás — mondotta többek között a rektor — mintegy szemléltető tanítás arról, hogyan fejlődött egyetemünk. Először is a nagy alapítóra, Pázmány Péterre vonatkozó anyagot mutatjuk be, latin- és magyar nyelvű munkáit kéziratban vagy nyomtatásban. Itt látjuk *Pázmány Péter alapítólevelét és II. Ferdinánd megerősítő okmányát 1635-ből*, *Lippay* és *Lósy* érsekeknek a jogi kart megalapító testamentumait, *Mária Terézia* királynőnek az egyetemet 1780-ban újjászervező *Diploma Inaugurale*-ját, egyetemünknek ezt a *Magna Charta*-ját. Az egyetem életébe és fejlődésébe engednek bepillantást az eredeti anyakönyvek 1636-tól kezdve. Továbbá a vizsgálati és szigorlati jegyzőkönyvek. Itt vannak az egyetem kiváló tanárainak kézíratai, diplomái, a külföldi tudományos társulatok megtisztelő dokumentumai, stb.

A rektor beszéde további során kegyelettel és büszkeséggel emlékezett meg azokról a tudós professorokról, akiknek hirtelül a világ tudományos köreiből ismert, így *Sajnovits* János, az első finn-ugor nyelvkutató, *Révai* Miklós, a nyelvtudós, *Katona* István, a történetíró, *Hajnik* Imre, *Budenz* József, *Goldzieher* Ignác, *Vámbéry* Ármán, *Pauler* Ákos, *Gombocz* Zoltán, *Balassa* János, *Semmelweis* Ignác, *Kitaibel* Pál, *Jedlik* Anyos, *Eötvös* Loránd, *Hahn* Károly, *Lóczy* Lajos és a többiek büszke nevét. Azután köszönetét fejezte ki a kiállítás rendezőbizottságának és a kiállítást megnyitottak jelentette ki. Az előkelőségek és a vendégek nagy érdeklődéssel tekintették meg a kiállítást, az egyetemi könyvtár tisztviselőinek szakszerű vezetése és magyarázatai mellett.

Disztribúció a Hungáriában

A kiállítás megtekintése után az egyetemi tanács és a külföldi vendégek a Hungáriaszálló különtermébe vonultak, ahol délután két órakor *disztribúció* rendeztek tiszteletükre. A disztribúción közel ötszáz előkelőség vett részt, a délelőtti ünnepek résztvevői teljes számmal, továbbá *Fabinyi* Tihamér miniszter, *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Antal* István dr. igazságügyi államtitkár, *Tasnádi-Nagy* András és *Szily* Kálmán államtitkárok, *Mackensen* német, *Colonna* herceg olasz, *Lepkovszky* lengyel, *Stoiloff* bolgár követ, *Arcos* spanyol ügyvivő, *Onni* Talas finn követ, *Hennet* báró osztrák követ, *Csilléry* András és *Kenéz* Béla ny. miniszterek és sokan mások.

Az ünneplő ebéden elsőnek *Kornis* Gyula rektor mondott beszédet, melynek bevezetőjében lelkes szavakkal emelte poharát Magyarország kormányzójára. A rektor beszédét a megjelent többszázfőnyi előkelő közönség állva hallgatta végig és a beszéd után viharos lelkesedéssel ünnepelték a kormányzót. A továbbiakban *Kornis* Gyula rektor *magyar, latin, német, francia és olasz* nyelven üdvözölte a világ összes egyeteméről hozzánk érkezett kiküldötteket. Utána *Mackensen* német követ majd *Hennet* báró osztrák követ, *Talas* Onni finn követ, *Colonna* herceg, *Olaszország* követe, *Sir Graham* Ernest Little, a londoni egyetem, *Reau* dr., a párisi Sorbonne, *Amin El Kholy*, a kairói ezeréves *Azhar* Kame egyetem képviselője mondottak üdvözlőbeszédet. Igen meghatározó volt *Lepkovszky* lengyel követ felszólalása,

aki tört magyar nyelven olvasta fel beszédét, kifejtvén, hogy a barátságunk azzal a meleg érzésével jött ide, ami századok óta kapcsolja össze a lengyel és a magyar nemzetet s amelyet napjainkban is mélységesen átérzünk.

— *Boldog vagyok*, — folytatta magyarul beszédét a lengyel követ — *hogy a magyar nyelv megnyitotta előttem a nemzet lelkének kincseit, mert ez Magyarország őszinte és igaz barátjává tett.*

Colonna herceg olasz követ azt fejtette ki beszédében, hogy a magyar tudományegyetem háromszázéves jubileuma *élénk visszhangot keltett az olasz kulturális körökben. A fasiszta kormány őszinte együttérzéssel érdeklődik a magyar nép életének minden megnyilatkozása iránt és Olaszország élénken és mélyen átérzi a budapesti egyetem történelmi hivatását. Az ezeréves magyar mult és a magyar nép jövő boldogulása felé fordított tekintettel emelte poharát a magyar egyetem dicsőségére!*

Az ünnepi ebéd után a külföldi előkelőségek a délután folyamán a főváros nevezetességeit, kulturális intézményeit, a muzeumokat és képtárakat tekintették meg, különböző csoportokban.

Diszeloadás az Operaházban

Másodszor nyíltak meg az Operaház kapui a rendes évadi előadás sor megindulása előtt, csütörtökön este. A színház diszeloadást tartott a *budapesti királyi magyar Pázmány Péter Tudományegyetem 300 éves jubiláris ünnepségei* alkalmából. A diszeloadást a Himnusz nyitotta meg, melyet állva hallgatott végig az előadás diszes közönsége. Utána *Kiss Ferenc*, a Nemzeti Színház művésze, *Herczeg Ferenc* emelkedett szellemű prologusát olvasta fel. *Kodály* főnagyság Zsoltára, a Bánk bán I. felvonása és a Magyar ábrándok hármastáncsorozata voltak az est további színei. *Rékai Nándor* és *Ferencsik János* felváltva dirigáltak.

Az operai diszeloadás után az előkelő vendégek *Hóman* Bálint kultuszminiszter fogadóestélyére, az Országos Kaszinó Semmelweis-utcai palotájába mentek. Az esttéllyel a csütörtöki program végetért.

Innitzer bécsi hercegérsek diszdoktorrá avatására a fővárosba érkezett

Innitzer Theodor dr. bécsi bíboros-hercegérsek, szertartásmestere, *Streit* dr. kíséretében csütörtökön este érkezett Budapestre, hogy résztvegyen a Pázmány Péter Tudományegyetem háromszázéves fennállása emlékére rendezett ünnepségeken. A pályaudvarra rendőri díszszakaszt vezényeltek ki ebből az alkalomból és ott voltak a budapesti Szent Imre-gimnázium növendékei *Suhajda* Róbert cisztercita főgimnáziumi tanár vezetésével, harminc díszegyenruhás cserkész, továbbá a postászenekar. A hercegérsek fogadására megjelentek: *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprimás, *Esti* Miklós világi pápai kamarás és *Hampvas* Endre primási titkár kíséretében *Rotta* Angelo pápai nuncius, *Hennet* báró budapesti osztrák követ. A Pázmány Péter tudományegyetem részéről: *Tóth* Tihamér dr. és *Baranyag* Jusztin dr. egyetemi tanárok vettek részt az ünnepélyes fogadtatáson. Az Actio Catholicát *Mihalovits* Zsigmond dr. kanonok és *Zsembery* István dr. kormányfőtanácsos képviselték. A cisztercita rend részéről jelen volt: *Bitter* Illés chairveauxi apát. Ott volt még az osztrák hazafias front budapesti vezetősége részéről: *Schaeffgotsche* Ervin őrnagy és számosan mások az egyházi, katonai és világi notabilitások sorából.

Alighogy a bécsi gyors berobogott, a postászenekar az osztrák himnuszot kezdte játszani. Innitzer hercegérsek kíséretével együtt kiszállt a vasuti kocsiból és *levett kalappal hallgatta végig az osztrák, majd a magyar Himnusz*t. Ezután *Serédi* hercegprimás megölelte és megcsókolta a bécsi főpapot, majd *Rotta* Angelo s *Hennet* báró üdvözölte az előkelő vendéget. Innitzer hercegérsek ezután a hercegprimás autóján a cisztercita szerzetesrend Ibrahím-utcai rendházába hajtatott, amelynek fővárosi tartózkodása alatt vendége lesz. Bécsből való elutazásakor Innitzer bíboros az *Universal*-iroda szerkesztőjének kijelentette, hogy diszdoktorrá avatását a legnagyobb megtiszteltetésnek tekinti és hogy életében kevés meghívást fogadott el nagyobb örömmel, mint ezt a budapestit.